

Reijers Landschapsadvies

Agrarische Natuur- en
Landschapsvereniging

Geestgrond

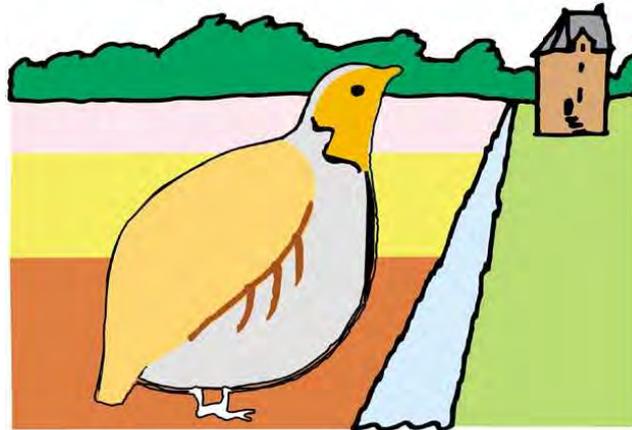
Eindrapportage fase 1

Duin- en Bollenstreek Duurzaam en robuust groener
Onderdeel 2: Aankleding landschap

N. Reijers i.o.v. ANLV Geestgrond
Juni 2010

Agrarische Natuur- en Landschapsvereniging

Geestgrond

De Agrarische Natuur- en Landschapsvereniging Geestgrond is in 1999 opgericht met als doel het karakteristieke kleinschalige landschap van de Duin- en Bollenstreek te behouden en versterken. De leden van ANLV Geestgrond bestaan uit agrariërs en streekbewoners. Samen maken zij zich sterk voor een groen en leefbaar agrarisch cultuurlandschap.

Dit project is gefinancierd door Holland Rijnland:

Eindrapportage fase 1

Duin- en Bollenstreek duurzaam en robuust groener
Onderdeel 2: Aankleding landschap

Leiden, 15 juni 2010

Opdrachtgever:

Samenwerkingsorgaan Holland Rijnland

Tekst:

Nathalie Reijers, in opdracht van ANLV Geestgrond

Foto's:

Nathalie Reijers, in opdracht van ANLV Geestgrond

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	5
2. Uitvoering.....	7
3. Resultaten	11
4. Communicatie	15
5. Conclusies en aanbevelingen.....	17
Bijlage 1: Locaties landschappelijke inpassing.....	19
Bijlage 2: Locaties Karakteristieke elementen.....	33
Bijlage 3: Persberichten	53
Bijlage 4: Informatieflyer	61

1. Inleiding

In deze eindrapportage wordt verslag gedaan van de behaalde resultaten in het project Duin- en Bollenstreek duurzaam en robuust groener, *Onderdeel 2: Aankleding landschap*. Dit onderdeel is opgesplitst in twee deelprojecten:

- 2a. Landschappelijke inpassing
- 2b. Karakteristieke landschapselementen

Deze deelprojecten zijn uitgevoerd onder regie van ANLV Geestgrond conform de beschikking van februari 2008. ANLV Geestgrond heeft zelf geen betaalde krachten in dienst en heeft daarom de uitvoering van de werkzaamheden uitbesteed aan Reijers Landschapsadvies. Reijers Landschapsadvies heeft bij de uitvoering van het project nauw samengewerkt met het Praktijkonderzoek Plant & Omgeving (PPO) en Landschapsbeheer Zuid-Holland.

Aanleiding

De Duin- en Bollenstreek heeft een rijk cultuurhistorisch landschap met een heel streekeigen karakter. Een groot deel daarvan wordt bepaald door bollenvelden, weidegronden en natuurgebieden. Daarnaast zijn ook veel kleinere elementen in het landschap te onderscheiden zoals lanen, houtwallen, bossingels, erven en hagen. Deze elementen versterken de samenhang van het landschap en hebben vaak een grote waarde voor de natuur. In de loop van de tijd hebben veel van deze landschappelijke elementen hun oorspronkelijke functie verloren. Ze worden minder of niet meer onderhouden en verdwijnen uit het landschap. Het gevolg hiervan is het ontstaan van een veel eentoniger landschap en het verloren gaan van de streekidentiteit. Om de identiteit van het landschap van de Duin- en Bollenstreek te behouden is het belangrijk dat de karakteristieke streekeigen landschapselementen worden hersteld en teruggebracht.

Doelstelling

Het doel van het project is de landschapskwaliteit van de streek te verhogen en de positieve beleving voor burger, ondernemer, recreant en toerist te vergroten alsmede het woon-, werk- en leefmilieu te versterken. Elk deelproject heeft zijn eigen subdoelstelling:

2a. Landschappelijke inpassing: 10 bedrijfscomplexen welke nu met prefab schuren opvallen in het landschap worden ingepast door het aanbrengen van landschappelijke beplanting.

2b. Karakteristieke landschapselementen: Op zo'n 12 locaties in de Duin- en Bollenstreek wordt landschappelijke beplanting aangelegd op met name particuliere gronden.

Resultaatverplichting

2a. Landschappelijke inpassing: 10 prefab bedrijfsschuren ingepast in het landschap

2b. Karakteristieke landschapselementen: 400 m2 houtsingel & 2 kilometer haag

Samenhang met Onderdeel 1: Robuust groen

Om de landschappelijke kwaliteit van de Duin- en Bollenstreek te versterken zijn karakteristieke streekeigen landschapselementen aangelegd in het agrarisch cultuurlandschap van de Duin- en Bollenstreek. Landschapsbeheer Zuid-Holland heeft zich hierbij gericht op de samenwerking met gemeenten, om langs lanen en de entrees bij de belangrijkste toegangswegen van de streek beplanting aan te leggen (*1 Robuust groen: deelproject 1a & 1b*). ANLV Geestgrond heeft zich gericht op het aanleggen van karakteristieke landschapselementen en de inpassing van prefab schuren in het landschap bij particulieren en agrariërs in het buitengebied (*2 Aankleding landschap: deelproject 2a & 2b*). Onderdeel 1 '*Robuust groen*' welke is uitgevoerd door Landschapsbeheer Zuid-Holland heeft ten aanzien van projectleiding en –administratie volledig los gestaan van onderdeel 2 '*Aankleding landschap*' welke door ANLV Geestgrond is uitgevoerd. Landschapsbeheer Zuid-Holland zal dan ook een eigen eindrapportage aanleveren.

2. Uitvoering

2.1 Werving

Het project is in juli 2008 gestart met het uitbrengen van een persbericht *“Bollenstreek mooi landschap”* (bijlage 3). Dit persbericht kwam tot stand na een gesprek met de heer Horlings, de toenmalige portefeuillehouder Ruimte binnen het Dagelijks bestuur van Holland Rijnland. In samenwerking met Marca Bultink, van Marca Bultink Communicatie en Cultuurhistorie, is vervolgens een persbericht opgesteld over het project, welke uitgebreid is verschenen in de regionale pers. Daarnaast is een informatieflyer opgesteld die met de nieuwsbrief van ANLV Geestgrond onder de leden is verspreid (bijlage 4). In augustus 2008 is het project onder de aandacht gebracht bij bezoekers van de agrarisch open dag *“Bollenstreek in bedrijf”*. Het eerste beplantingsplan dat is opgesteld voor het bloembollenexportbedrijf Royal van Zanten BV is daar gepresenteerd en de informatieflyer over het project is uitgedeeld (foto 2.1). Naar aanleiding van het persbericht, de informatieflyer en de presentatie op de agrarische open dag hebben diverse mensen zich aangemeld voor deelname aan het project.

Foto 2.1: Presentatie op agrarisch open dag *“Bollenstreek in bedrijf”* in Hillegom, augustus 2008.

In het tweede jaar zijn, opnieuw in samenwerking met Marca Bultink, twee persberichten uitgebracht *“Laatste boom ‘Bollenstreek Mooi Landschap’ geplant”* en *“‘Bollenstreek mooi landschap’ maakt de streek groener”* (bijlage 3). Aanleiding was het planten van de laatste boom van het eerste plantseizoen door portefeuillehouder Horlings. Gelijktijdig verscheen een informatieflyer met de behaalde resultaten tot dan toe (bijlage 4). In augustus 2009 is het project opnieuw onder de aandacht gebracht bij bezoekers van de agrarisch open dag *“Bollenstreek in bedrijf”*. Naar aanleiding van de persberichten, de informatieflyer en de presentatie op de agrarische open dag hebben zich opnieuw diverse mensen aangemeld voor deelname aan het project. Ook via mond op mond reclame van de reeds aangelegde locaties zijn aanmeldingen voor deelname binnen gekomen.

2.2 Werkwijze

Na aanmelding voor deelname aan het project is bij elke locatie de volgende procedure doorlopen:

- Veldinventarisatie op locatie
- Wenseninventarisatie op locatie
- Opstellen beplantingsplan
- Bespreken beplantingsplan op locatie
- Definitief maken beplantingsplan
- Validatie beplantingsplan door Praktijkonderzoek Plant & Omgeving B.V.
- Validatie beplantingsplan door Landschapsbeheer Zuid-Holland
- Voorleggen beplantingsplan aan Holland Rijnland
- Offerte hovenier aanvragen
- Toetsing offerte aan richtbedragen
- Uitvoering beplantingsplan door hovenier
- Controle tijdens en na uitvoer beplantingsplan
- Beplantingsplan afronden met beheer- en onderhoudsplan

Voorafgaand aan de fysieke uitvoering van de beplantingsplannen is Holland Rijnland, conform de beschikking, schriftelijk geïnformeerd over de specifieke locaties van aanleg. Hierbij is voor elke locatie aangegeven welke plantensoorten worden aangelegd en bij elke soort is aangegeven: de lengte, het plantformaat, de plantdichtheid, het aantal, de beschermingsmaterialen en eventuele toegepaste grondverbetering.

Voor de uitvoer van de eerste acht beplantingsplannen zijn offertes aangevraagd bij drie hoveniersbedrijven: hoveniersbedrijf Frans Jansen in samenwerkingsverband met de MareGroep, Hoek hoveniers en Gruijter Groen. Deze offertes zijn met elkaar vergeleken en op basis van deze offertes zijn richtbedragen vastgesteld. De offertes in het vervolg van het project zijn steeds hieraan getoetst.

2.3 Plantmateriaal

Bij de start van het project is een lijst opgesteld van karakteristieke streekeigen plantsoorten voor de Bollenstreek die binnen het project toegepast mogen worden in hagen, houtsingels, laanbomen, knotbomen, fruitbomen, leibomen en struikvormers (bijlage 4). De lijst is gebaseerd op de inventarisatierapporten die de afgelopen jaren in opdracht van het Samenwerkingsorgaan Duin- en Bollenstreek (SDB is inmiddels opgegaan in het samenwerkingsorgaan Holland Rijnland) zijn verschenen waarin het natuurlijk erfgoed van de Duin- en Bollenstreek wordt beschreven:

- Steggerda, R.F., 2000. Inventarisatie erfbepantingen Duin- en Bollenstreek. Landschapsbeheer Zuid-Holland in opdracht van ANLV Geestgrond.
- Zandbergen, M., 2000. Hagen in de Duin- en Bollenstreek. Stichting Duinbehoud in opdracht van ANLV Geestgrond.
- Steggerda, R.F., 2004. Bossingels en Houtwallen: inventarisatie en richtlijnen. Landschapsbeheer Zuid-Holland in opdracht van SDB.
- Duijvenboden, A., R.F. Steggerda en N. Reijers, 2005. Cultuurhistorische landschapselementen in de Duin- en Bollenstreek. Landschapsbeheer Zuid-Holland en Agrarische Natuur- en Landschapsvereniging Geestgrond in opdracht van Samenwerkingsorgaan Holland Rijnland.

In deze rapporten wordt uitgebreid aandacht besteed aan de cultuurhistorische, landschappelijke en natuurlijke waarde van de diverse landschapselementen die voorkomen in de Duin- en Bollenstreek. Daarnaast wordt aangegeven welke soorten hier van oudsher voorkomen en worden richtlijnen gegeven voor herstel, aanleg en onderhoud. De inhoud van deze rapporten vormt het uitgangspunt voor de uitvoering van dit project.

2.4 Beheer en onderhoud

Alvorens het opstellen van het beplantingsplan is aan de deelnemers het boekje *'Cultuurhistorische landschapselementen in de Duin- en Bollenstreek'* verstrekt. Deze uitgave van het Samenwerkingsorgaan Holland Rijnland is ontwikkeld en geschreven door Landschapsbeheer Zuid-Holland en ANLV Geestgrond. Doel van het boekje is om particulieren en agrariërs te stimuleren tot goed en regelmatig beheer en onderhoud van de kenmerkende cultuurhistorische landschapselementen in de Duin- en Bollenstreek. De deelnemers konden zich zo, nog voor het opstellen van het beplantingsplan, een reëel beeld vormen van het noodzakelijke beheer en onderhoud die de nieuwe beplanting met zich mee brengt. Met deze informatie konden gedegen beplantingsplannen worden opgesteld die passen binnen de grenzen van de deelnemers.

Direct na uitvoer van het beplantingsplan is aan de deelnemers gevraagd de nieuwe beplanting in het begin goed onkruid vrij te houden en van voldoende water te voorzien in droge perioden (foto 2.2). Met name beukenhagen hebben moeite met aanslaan en vragen in het begin om extra aandacht. Er is daarom bij de eigenaren op aangedrongen om daar waar mogelijk een druppelirrigatie aan te brengen (foto 2.3 & 2.4).

Tot slot is in elk beplantingsplan een beheer- en onderhoudsplan opgenomen, welke is toegespitst op de beplanting die op de locatie is aangeplant. Zo kunnen de deelnemers altijd teruglezen welk beheer en onderhoud noodzakelijk zijn om de beplanting te waarborgen voor de toekomst. Aan de deelnemers is uitdrukkelijk gevraagd om de beplanting minimaal 10 jaar te laten staan en te voorzien van het juiste beheer en onderhoud. Alle deelnemers hebben deze intentie uitgesproken!

Foto 2.2: Onkruidvrij houden van nieuwe aanplant bij bungalowpark De Gouden Spar.

Foto 2.3 & 2.4: Druppelirrigatie onder nieuwe beukenhaag bij veehouderij en bloembollenkwekerij A. T. Zeestraten en bij plattelandscafé De Doofpot.

2.5 Rolverdeling

Hieronder worden de partijen genoemd die in het project hebben meegewerkt en bij elke partij wordt aangegeven wat hun rol was:

Agrarische Natuur- en Landschapsvereniging Geestgrond

De agrarische natuur- en landschapsvereniging (ANLV) Geestgrond is in 1999 opgericht met als doel het karakteristieke kleinschalige landschap van de Duin- en Bollenstreek te behouden en versterken. De leden van ANLV Geestgrond bestaan uit agrariërs en streekbewoners. Samen maken zij zich sterk voor een groen en leefbaar agrarisch cultuurlandschap. Zij hebben toegezien op de uitvoer van het project. Verder waren zij verantwoordelijk voor de financiële administratie, de bewaking van de uitvoer van het project, de communicatie met de opdrachtgever Holland Rijnland en de financiële verantwoording.

Reijers Landschapsadvies

Reijers Landschapsadvies is een eenmansbureau dat advies-, onderzoek- en communicatieprojecten in het landelijk gebied uitvoert. Zij maakt zich sterk voor een aantrekkelijk en levenskrachtig landelijk gebied. Dit doet zij door projecten uit te voeren op het snijvlak van landbouw, natuur, water, recreatie en cultuurhistorie. Reijers Landschapsadvies vormt de schakel tussen praktijk, overheid en onderzoek. Zij is verantwoordelijk geweest voor de procesmatige uitvoer van het project. Zij heeft de locaties geworven en de beplantingsplannen opgesteld en afgestemd met de grondeigenaren, landschapsbeheer Zuid-Holland, Praktijkonderzoek Plant en Omgeving, Holland Rijnland en de hoveniers. Daarnaast was zij verantwoordelijk voor de inhoudelijke projectverantwoording en de interne en externe communicatie.

Foto 2.5 t/m 2.7: Hoveniers en MareGroep aan het werk.

Landschapsbeheer Zuid-Holland

Landschapsbeheer Zuid-Holland maakt deel uit van samenwerkingsverband van twaalf provinciale organisaties: Landschapsbeheer Nederland. Zij streven naar behoud, beheer en ontwikkeling van een ecologisch cultuurlandschap met een streekeigen karakter. Het groen rond boerderijen, bedrijven en woningen maakt daar een belangrijk deel van uit. Zij zijn betrokken bij het selecteren van de locaties en het beoordelen van de beplantingsplannen.

Praktijkonderzoek Plant & Omgeving

Het Praktijkonderzoek Plant & Omgeving B.V. in Lisse maakt onderdeel uit van Wageningen Universiteit en Researchcentrum (WUR). Het betreft een projectorganisatie met een brede plantkundige kennis en ervaring met *'de juiste plant op de juiste plek'*. Zij zijn betrokken bij de keuze van het plantmateriaal en het beoordelen van de beplantingsplannen.

De MareGroep

De MareGroep is een instelling voor mensen die om verstandelijke, psychische, fysieke of andere redenen op grote afstand van de arbeidsmarkt verkeren. Zij zijn door een aantal hoveniers ingeschakeld om in samenwerking met hen de beplantingsplannen uit te voeren.

Hoveniers

De hoveniers zijn geselecteerd op basis van ervaring op het gebied van aanleg en beheer van karakteristieke streekeigen landschapselementen. Zij hebben de beplantingsplannen uitgevoerd.

3. Resultaten

3.1 Ligging locaties

In het agrarisch cultuurlandschap van de Duin- en Bollenstreek zijn in het totaal 31 locaties voorzien van streekeigen beplanting. Op 12 locaties zijn lelijk objecten ingepast in het landschap en op 19 locaties zijn karakteristieke landschapselementen aangeplant. Op onderstaande kaart wordt de ligging van de locaties getoond (foto 3.1).

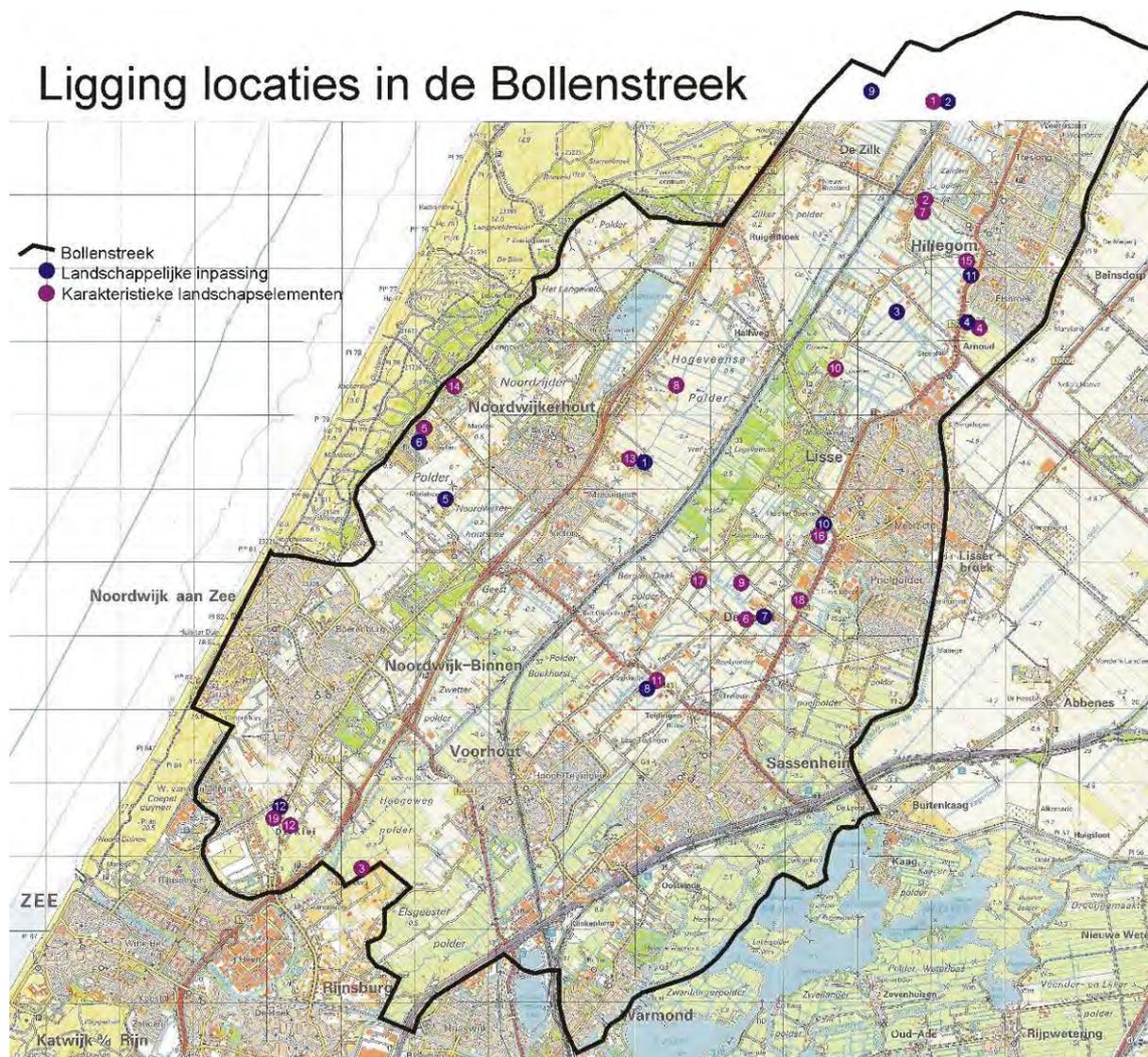

Foto 3.1: Ligging locaties “Landschappelijke inpassing” en “Karakteristieke landschapselementen” in de Bollenstreek.

3.2 Aangelegde elementen

In onderstaande tabellen 3.1 en 3.2 staan de resultaten per deelproject weergegeven in aantal haagbeplanting (m), struikvormers (st), laanbomen (st), leibomen (st), fruitbomen (st), knotbomen (st) en houtsingel (m²) per locatie. In bijlage 1 en 2 wordt per deelproject voor iedere locatie de ligging op foto aangegeven en worden foto's getoond van de locatie voor en na de aanleg.

Tabel 3.1: Resultaten deelproject 2a: Landschappelijke inpassing in aantal beplantingen per locatie.

Nr.	Locatie	Beplanting deelproject 2a: landschappelijke inpassing						
		Haagbeplanting Lengte (m)	Struikvormers Aantal (st)	Laanbomen Aantal (st)	Leibomen Aantal (st)	Fruitbomen Aantal (st)	Knotbomen Aantal (st)	Houtsingel Opp (m2)
1	Bloembollenkwekerij Jac. Uittenbogaard	313	15	15				
2	Royal van Zanten (nieuwe gedeelte)	45	11	10	12			699
3	Volkstuinvereniging Elsbroek	177						
4	Bloembollenkwekerij Fam. A. T. Zeestraten							1225
5	Fam. Duivenvoorden	44	5	5		3	15	
6	Bungalowpark De Gouden Spar	180		23				23
7	Loonbedrijf P. Romijn & Zn.	12			17	4		
8	Bloembollenkwekerij Van der Vlucht			9	7			
9	Plattelandscafe De Doofpot	12	2	2	5	3		68
10	C.S. Weijers & Zonen b.v. (Achterweg-Zuid)	48						
11	C.S. Weijers & Zonen b.v. (Leidsestraat)	110						
12	Boerdrijf en streekmuseum Veldzicht							50
	Totaal	941	33	64	41	10	15	2065
10	Resultaatverplichting							

Tabel 3.2: Resultaten deelproject 2b: Karakteristiek landschapselementen in aantal beplantingen per locatie.

Nr.	Locatie	Beplanting deelproject 2b: karakteristieke landschapselementen						
		Haagbeplanting Lengte (m)	Struikvormers Aantal (st)	Laanbomen Aantal (st)	Leibomen Aantal (st)	Fruitbomen Aantal (st)	Knotbomen Aantal (st)	Houtsingel Opp (m2)
1	Royal Van Zanten (oude gedeelte)							235
2	Bollenschuur (nieuw) Wilhelminaplantsoen	13	4			4		
3	Bloemenkwekerij Verdel	42		2				
4	Bloembollenkwekerij Fam. A. T. Zeestraten	117		7		5		
5	Bungalowpark De Gouden Spar	89		10	10			
6	Bloembollenkwekerij C.J. Van der Wiel & Zn.	25	10	5	1		12	70
7	Fam. de Graaff	12						
8	Bloembollenkwekerij H. Weijers	60		4		2		
9	Bloembollenkwekerij Fa. H. Mens & Zn.	66			4			
10	Wed. A. van Haaster en Zonen B.V.	220						
11	Bloembollenkwekerij Van der Vlucht	320						
12	Fam. Hoogeveen	60	3		3	1		
13	Fam. Uittenbogaard	253						
14	Fam. van der Meer	45		8				150
15	C.S. Weijers & Zonen b.v. (Veenenburgerlaan)	291						
16	C.S. Weijers & Zonen b.v. (Achterweg-Zuid)	72						
17	Fam. Warmerdam	13						
18	Kwekerij Th. JM Rutgrink			4				
19	Boerdrijf en streekmuseum Veldzicht	20				8		243
	Totaal	1718	17	40	18	20	12	698
12	Resultaatverplichting	2000						400

Er zijn gedurende het project twee plantseizoenen geweest, plantseizoen 2008-2009 en plantseizoen 2009-2010. Ieder plantseizoen loopt van november tot april. In onderstaande tabellen 3.3 en 3.4 wordt per deelproject aangegeven in welk plantseizoen welke locatie is aangelegd.

Tabel 3.3: Moment van aanleg deelproject 2a: Landschappelijke inpassing.

Nr.	Locatie	Deelproject 2a: landschappelijke inpassing	
		Plantseizoen 2008/2009	Plantseizoen 2009/2010
1	Bloembollenkwekerij Jac. Uittenbogaard	x	
2	Royal van Zanten (nieuwe gedeelte)	x	
3	Volkstuinvereniging Elsbroek	x	
4	Bloembollenkwekerij Fam. A. T. Zeestraten	x	
5	Fam. Duivenvoorden	x	
6	Bungalowpark De Gouden Spar	x	
7	Loonbedrijf P. Romijn & Zn.	x	
8	Bloembollenkwekerij Van der Vlucht	x	
9	Plattelandscafe De Doofpot	x	
10	C.S. Weijers & Zonen b.v. (Achterweg-Zuid)		x
11	C.S. Weijers & Zonen b.v. (Leidsestraat)	x	x
12	Boerdrijf en streekmuseum Veldzicht	x	

Tabel 3.4: Moment van aanleg deelproject 2b: Karakteristieke landschapselementen.

Nr.	Locatie	Deelproject 2b: karakteristieke landschapselementen	
		Plantseizoen 2008/2009	Plantseizoen 2009/2010
1	Royal Van Zanten (oude gedeelte)		x
2	Bollenschuur (nieuw) Wilhelminaplantsoen	x	x
3	Bloemenkwekerij Verdel	x	
4	Bloembollenkwekerij Fam. A. T. Zeestraten		x
5	Bungalowpark De Gouden Spar	x	
6	Bloembollenkwekerij C.J. Van der Wiel & Zn.	x	
7	Fam. de Graaff	x	
8	Bloembollenkwekerij H. Weijers		x
9	Bloembollenkwekerij Fa. H. Mens & Zn.	x	
10	Wed. A. van Haaster en Zonen B.V.	x	
11	Bloembollenkwekerij Van der Vlucht	x	
12	Fam. Hoogeveen	x	
13	Fam. Uittenbogaard	x	
14	Fam. van der Meer	x	
15	C.S. Weijers & Zonen b.v. (Veenenburgerlaan)	x	
16	C.S. Weijers & Zonen b.v. (Achterweg-Zuid)		x
17	Fam. Warmerdam	x	
18	Kwekerij Th. JM Rutgrink	x	
19	Boerdrijf en streekmuseum Veldzicht	x	

3.3 Resultaat ten opzicht van doelstelling

In onderstaande tabellen 3.5 en 3.6 staat aangegeven hoe de resultaten zich verhouden tot de doelstelling, ofwel de resultaatverplichtingen van het project. De resultaatverplichting voor deelproject 2a bestond uit het landschappelijk inpassen van 10 lelijke objecten in het landschap. In het totaal zijn op 12 locaties lelijke objecten landschappelijk ingepast, 8 (prefab) bedrijfscomplexen/-schuren, 1 volkstuincomplex, 1 vakantiebungalowpark en 2 paardenbakken. Hiermee is de doelstelling behaald.

Tabel 3.5: Resultaat ten opzichte van doelstelling van deelproject 2a: Landschappelijke inpassing.

Landschappelijke inpassing	Doelstelling	Resultaat
Aantal locaties	10	12
Haagbeplanting		941 m
Struikvormers		33 st
Laanbomen		64 st
Leibomen		41 st
Fruitbomen		10 st
Knotbomen		15 st
Houtsingels		2065 m ²

De resultaatverplichting voor deelproject 2b bestond uit het aanleggen van 2000 m haag en 400 m² houtsingel op 12 locaties. In het totaal zijn 1718 m haag en 698m² houtsingel aangelegd op 19 locaties. Het aantal meter haag ligt hiermee wat onder de doelstelling en het aantal vierkante meter houtsingel ruim boven de doelstelling. Daarnaast zijn nog 107 andere karakteristieke landschapselementen (17 struikvormers, 40 laanbomen, 18 leibomen, 20 fruitbomen en 12 knotbomen) aangelegd die niet in de resultaatverplichting waren opgenomen. Hiermee is de doelstelling behaald.

Tabel 3.6: Resultaat ten opzichte van doelstelling van deelproject 2b: Karakteristiek landschapselementen.

Karakteristieke landschapselementen	Doelstelling	Resultaat
Aantal locaties	12	19
Haagbeplanting	2000 m	1718 m
Struikvormers		17 st
Laanbomen		40 st
Leibomen		18 st
Fruitbomen		20 st
Knotbomen		12 st
Houtsingels	400 m ²	698 m ²

3.4 Wijzigingen

Wat wellicht opvalt is dat bij deelproject 2a 'Landschappelijke inpassing' niet alleen (prefab) bedrijfscomplexen/-schuren zijn ingepast in het landschap, maar ook andere lelijke objecten in het landschap waar mensen zich aan storen, zoals bijvoorbeeld een vakantiebungalowpark, een volkstuincomplex en paardenbakken. Dit komt niet geheel overeen met de oorspronkelijke omschrijving van deelproject 2a, maar sluit wel goed aan bij de overall doelstelling van het project:

De landschapskwaliteit van de streek verhogen en de positieve beleving voor burger, ondernemer, recreant en toerist te vergroten alsmede het woon-, werk- en leefmilieu te versterken.

Deze wijziging is op 14 oktober 2008 schriftelijk overlegd met Holland Rijnland.

Voorafgaand aan het project hadden we gedacht op zo'n 22 locaties beplanting aan te brengen. In het totaal zijn het 31 locaties geworden. Dit is fors hoger dan we vooraf hadden ingeschat. Dit komt doordat er per locatie minder beplanting werd aangelegd dan we vooraf dachten. Hierdoor waren meer locaties nodig om aan de resultaatverplichtingen te kunnen voldoen.

4. Communicatie

Gedurende het project heeft voortdurend interne communicatie plaatsgevonden tussen de samenwerkingspartners (§2.4). Regelmatig was er overleg over de beplantingsplannen en de voortgang van het project. Daarnaast was er veel communicatie met de grondeigenaren, onder andere over het beplantingsplan, de aanleg en het vereiste onderhoud en beheer van de nieuwe beplanting.

Zoals reeds in paragraaf 2.1 aan de orde is geweest heeft het project zich ook een aantal keer naar buiten toe gepresenteerd middels persberichten, informatie flyers en presentaties:

Persberichten (bijlage 3)

- Start van het project:
24-07-2008 *"Bollenstreek mooi landschap"* ..
- Planten laatste boom van het eerste plantseizoen 2008/2009 (foto 4.1):
31-03-2009 *"Laatste boom 'Bollenstreek Mooi Landschap' geplant"*
05-04-2009 *"Bollenstreek mooi landschap' maakt de streek groener"*

Informatieflyer (bijlage 4)

- juli 2008 informatieflyer over het project
- juli 2009 informatieflyer over toepasbare streekeigen plantensoorten
- april 2009 informatieflyer over de behaalde resultaten van het eerste plantseizoen

Presentatie

- 09-08-2008 Presentatie project tijdens *'Bollenstreek in bedrijf'*
- 08-08-2009 Presentatie project tijdens *'Bollenstreek in bedrijf'*

Foto 4.1: Toelichting Pieter Balkenende en Nathalie Reijers bij het planten van de laatste boom van plantseizoen 2008/2009, april 2009.

5. Conclusies en aanbevelingen

5.1 Conclusies

- Er zijn meer locaties aangelegd dan verwacht, doordat er per locatie minder beplanting werd aangelegd en er daardoor meer locaties nodig waren om aan de resultaatverplichtingen te kunnen voldoen.
- Er zijn meer uren gaan zitten in het opstellen en tot uitvoer brengen van de beplantingsplannen, doordat er meer locaties aangelegd zijn dan verwacht zijn er.
- Er zijn minder uren gaan zitten in het werven van de locaties, doordat veel aanmeldingen spontaan hebben plaatsgevonden naar aanleiding van de verschenen persberichten, uitgereikte informatieflyer, presentatie op open dagen en via mond op mond reclame van reeds aangelegde locaties.
- Er was naast het inpassen van (prefab) bedrijfscomplexen/-schuren in het landschap ook vraag naar het inpassen van een vakantieungalowpark, een volkstuincomplex en paardenbakken.
- Er is minder meter haag aangelegd dan was verwacht.
- Er is meer oppervlakte houtsingel aangelegd dan was verwacht.
- Er was naast hagen en houtsingels veel vraag naar andere streekeigen landschapselementen als laanbomen, struikvormers, leibomen, fruitbomen en knotbomen, die niet in de resultaatverplichting waren opgenomen.
- Er is nog een lange wachtlijst aan agrariërs en particulieren die zich aangemeld hebben voor aanplant op diverse locaties in het agrarisch cultuurlandschap van de Bollenstreek. Zij konden door uitputting van het budget helaas niet meer meegenomen worden in dit project.

Het doel van het project was de landschapskwaliteit van de streek te verhogen. Door de vele meters karakteristieke streekeigen beplanting die we hebben kunnen aanplanten in dit project is de Bollenstreek een stukje groener geworden en hebben we de streekidentiteit kunnen versterken. We zijn er van overtuigd dat dit bijdraagt aan de positieve beleving voor burger, ondernemer, recreant en toerist, alsmede aan een versterking van het woon-, werk- en leefmilieu in de Bollenstreek.

5.2 Aanbevelingen

- Een vervolproject waarin onder andere de agrariërs en particulieren die zich op de wachtlijst bevinden voorzien kunnen worden van karakteristieke streekeigen beplanting. Een dergelijk project is inmiddels van start gegaan en wordt medegefinancierd door het Europese subsidieprogramma voor Plattelandsontwikkeling (POP2).
- Een structureel jaarlijks budget voor de aanplant van karakteristieke streekeigen beplanting niet alleen in de Bollenstreek, maar ook in de andere regio's van Holland Rijnland.

Bijlage 1: Locaties landschappelijke inpassing

1 Inpassen Bloembollenkwekerij Jac. Uittenbogaard & Zn BV

Locatie

Robijnslaan 43

2211 TG Noordwijkerhout

De rode lijn op de luchtfoto geeft de ligging van de locatie aan (Bron: Google Earth).

Aanplant

313m beukenhaag, 15 struikvormers en 15 laanbomen

Foto's

Voor aanleg

Rij van Lijsterbessen langs prefab wand

Voor aanleg

Gemengde groen met rode beukenhaag langs kassen

2 Inpassen Bloembollenexportbedrijf Royal Van Zanten B.V.

Locatie

1e Loosterweg 1a
2182 BL Hillegom

De rode lijn op de luchtfoto geeft de ligging van de locatie aan (Bron: Google Earth).

Aanplant

45 m beukenhaag, 11 struikvormers, 10 laanbomen, 12 leibomen en 699 m² houtsingel

Foto's

Voor aanleg

Diverse beplanting langs kassencomplex

Voor aanleg

Rij van Lei-lindes en ander beplanting langs prefab wand

3 Inpassen Volkstuincomplex Elsbroek

Locatie

Hyacintenlaan nr. 25 (achter het kassencomplex van de firma Warmerdam)
2182 DE Hillegom

De rode lijn op de luchtfoto geeft de ligging van de locatie aan (Bron: Google Earth).

Aanplant

177 m elzenhaag

Foto's

Voor aanleg

Haag van Zwarte elzen rondom volkstuincomplex

Voor aanleg

Haag van Zwarte elzen rondom volkstuincomplex

4 Inpassen veehouderij en bloembollenkwekerij Fam. A. T. Zeestraten

Locatie

Leidsestraat 185
2182 DM Hillegom

De rode lijn op de luchtfoto geeft de ligging van de locatie aan (Bron: Google Earth).

Aanplant

1225 m² houtsingel

Foto's

Voor aanleg

Houtsingel rondom het erf met diverse plantensoorten

Voor aanleg

Houtsingel langs schuur

5 Inpassen prefab schuur en aanplant rondom locatie Fam. Duivenvoorden

Locatie

Westeinde 26

2211 XP Noordwijkerhout

De rode lijn op de luchtfoto geeft de ligging van de locatie aan (Bron: Google Earth).

Aanplant

44 m beukenhaag, 5 laanbomen, 15 knotbomen, 3 fruitbomen en 5 struikvormers

Foto's

Voor aanleg

Beukenhaag met laanbomen langs prefab schuur

Voor aanleg

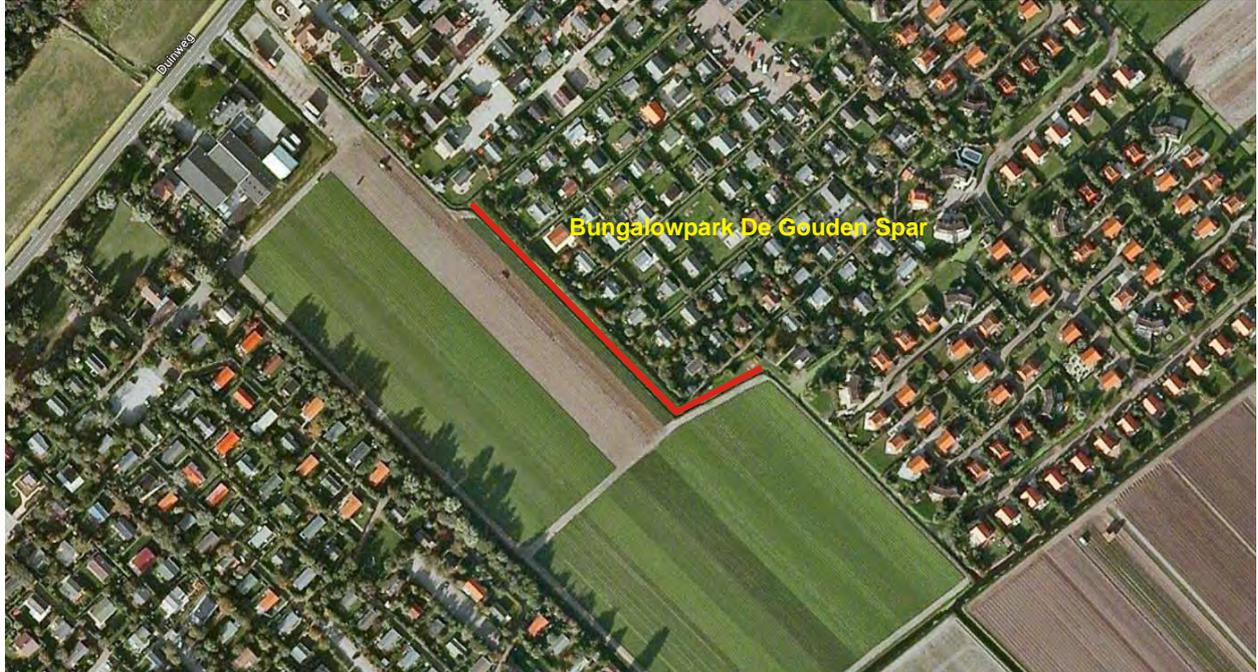

Rij knotwilgen langs paardenwei

6 Inpassen bungalowpark De Gouden Spar

Locatie

Duinweg 102
2204 AW Noordwijk

De rode lijn op de luchtfoto geeft de locatie aan van de nieuwe beplanting (Bron: Google Earth).

Aanplant

180 m beukenhaag met 23 laanbomen en 23 m² struikvormers

Foto's

Voor aanleg

Beukenhaag met Zomereiken

7 Inpassen bollenschuur Loonbedrijf P. Romijn & Zn.

Locatie

Achterweg-Zuid 51
2161 DX Lisse

De rode lijn op de luchtfoto geeft de ligging van de locatie aan (Bron: Google Earth).

Aanplant

17 leibomen, 12 m beukenhaag en 4 fruitbomen

Foto's

Voor aanleg

Fruitbomen en beukenhaag

Voor aanleg

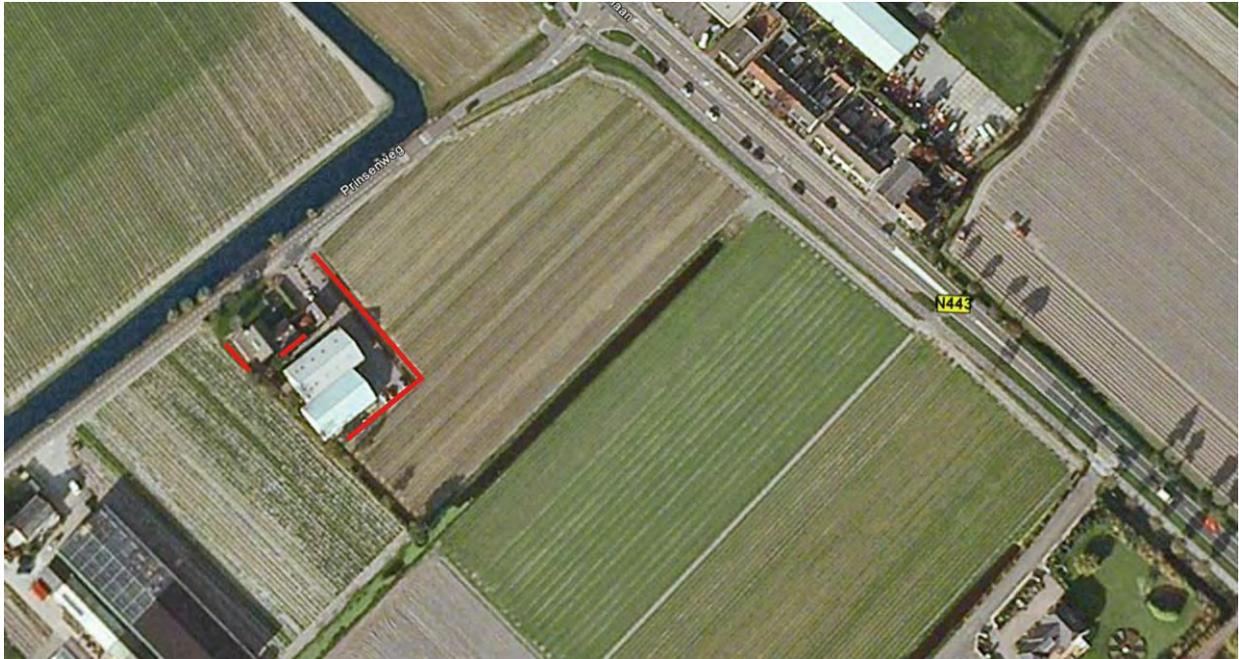

Lei-lindes langs prefab schuur

8 Inpassen bloembollenkwekerij Fam. Van der Vlugt

Locatie

Prinsenweg 32
2215 RP Voorhout

De rode lijn op de luchtfoto geeft de locatie aan van de nieuwe beplanting (Bron: Google Earth).

Aanplant

7 leibomen en 9 laanbomen

Foto's

Voor aanleg

Laanbomen in haag geplant

Voor aanleg

Lei-lindes langs woning

9 Inpassen paardenbak en aanplant rondom Plattelandscafé De Doofpot

Locatie

Zilkerduinweg 325
2191 AL De Zilk

De rode lijn op de luchtfoto geeft de ligging van de locatie aan (Bron: Google Earth).

Aanplant

12 m beukenhaag, 2 struikvormers, 2 laanbomen, 5 leibomen, 3 fruitbomen en 68 m² houtsingel

Foto's

Voor aanleg

Lei-lindes langs woning

Paardenbak voor aanleg

Beukenhaag

10 Inpassen schuurtje bloembollenhandel en – kwekerij C.S. Weijers & Zn b.v.

Locatie

Leidsestraat 100

2182 TD Hillgeom

Aanplant: Schuurtje langs Achterweg-Zuid

De rode lijn op de luchtfoto geeft de locatie aan van de nieuwe beplanting (Bron: Google Earth).

Aanplant

48 m haagbeuk

Foto's

Voor aanleg

Haag van haagbeuk rondom schuurtje

11 Inpassen paardenbak bloembollenhandel en – kwekerij C.S. Weijers & Zn b.v.

Locatie

Leidsestraat 100

2182 TD Hillgeom

Aanplant: Paardenbak aan Leidsestraat

De rode lijn op de luchtfoto geeft de locatie aan van de nieuwe beplanting (Bron: Google Earth).

Aanplant

110 m rode beukenhaag

Foto's

Voor aanleg

Rode beukenhaag rondom paardenbak

Rode beukenhaag rondom paardenbak

12 Inpassen bollenschuur op erf boerderij en streekmuseum Veldzicht

Locatie

Herenweg 114
2201AL Noordwijk

De rode lijn op de luchtfoto geeft de ligging van de locatie aan (Bron: Google Earth).

Aanplant

50 m² houtsingel

Foto's

Voor aanleg

Houtsingel langs bollenschuur

Houtsingel langs bollenschuur

Bijlage 2: Locaties Karakteristieke elementen

1 Aanplant Bloembollenexportbedrijf Royal Van Zanten B.V.

Locatie

1e Loosterweg 1a
2182 BL Hillegom

De rode lijn op de luchtfoto geeft de ligging van de locatie aan (Bron: Google Earth).

Aanplant

235 m² houtsingel

Foto's

Voor aanleg: uitheemse coniferen

Gemengde streekeigen beplanting

Voor aanleg: uitheemse coniferen

Gemengde streekeigen beplanting

2 Aanplant bij nieuwe bollenschuur Wilhelminaplantsoen

Locatie

Wilhelminaplantsoen 25
2182 NJ Hillegom

De rode lijn op de luchtfoto geeft de ligging van de locatie aan (Bron: Google Earth).

Aanplant

13 m rode beukenhaag, 4 struikvormers en 4 fruitbomen

Foto's

Voor aanleg

Rode beukenhaag

Fruitbomen

3 Aanplant bij bloembollenkwekerij Verdel

Locatie

Trappenberglaan 54

2231 MV Rijnsburg

De rode lijn op de luchtfoto geeft de locatie aan van de nieuwe beplanting (Bron: Google Earth).

Aanplant

42 m beukenhaag en 2 laanbomen

Foto's

Voor aanleg

Beukenhaag met 2 Gewone esdoorns

4 Aanplant bij veehouderij en bloembollenkwekerij Fam. A. T. Zeestraten

Locatie

Leidsestraat 185
2182 DM Hillegom

De rode lijn op de luchtfoto geeft de ligging van de locatie aan (Bron: Google Earth).

Aanplant

117 m beukenhaag, 7 laanbomen en 5 fruitbomen

Foto's

Voor aanleg

Nieuwe fruitbomen in boomgaard

Voor aanleg

Hekwerk vervangen door beukenhaag

5 Inpassen bungalowpark De Gouden Spar

Locatie

Duinweg 102

2204 AW Noordwijk

De rode lijn op de luchtfoto geeft de ligging van de locatie aan (Bron: Google Earth).

Aanplant

89m beukenhaag, 10 laanbomen en 10 leibomen

Foto

Voor aanleg

Beukenhaag met Zomereiken

Beukenhaag met Lei-lindes

6 Aanplant bij bloembollenkwekerij C.J. Van der Wiel & Zn.

Locatie

Achterweg-Zuid 92
2161 DZ Lisse

De rode lijn op de luchtfoto geeft de ligging van de locatie aan (Bron: Google Earth).

Aanplant

70 m² houtsingel, 10 struikvormers, 25 m ligusterhaag, 1 leiboom, 12 knotbomen en 5 laanbomen

Foto's

Voor aanleg

Knotwilg langs oprit

Voor aanleg

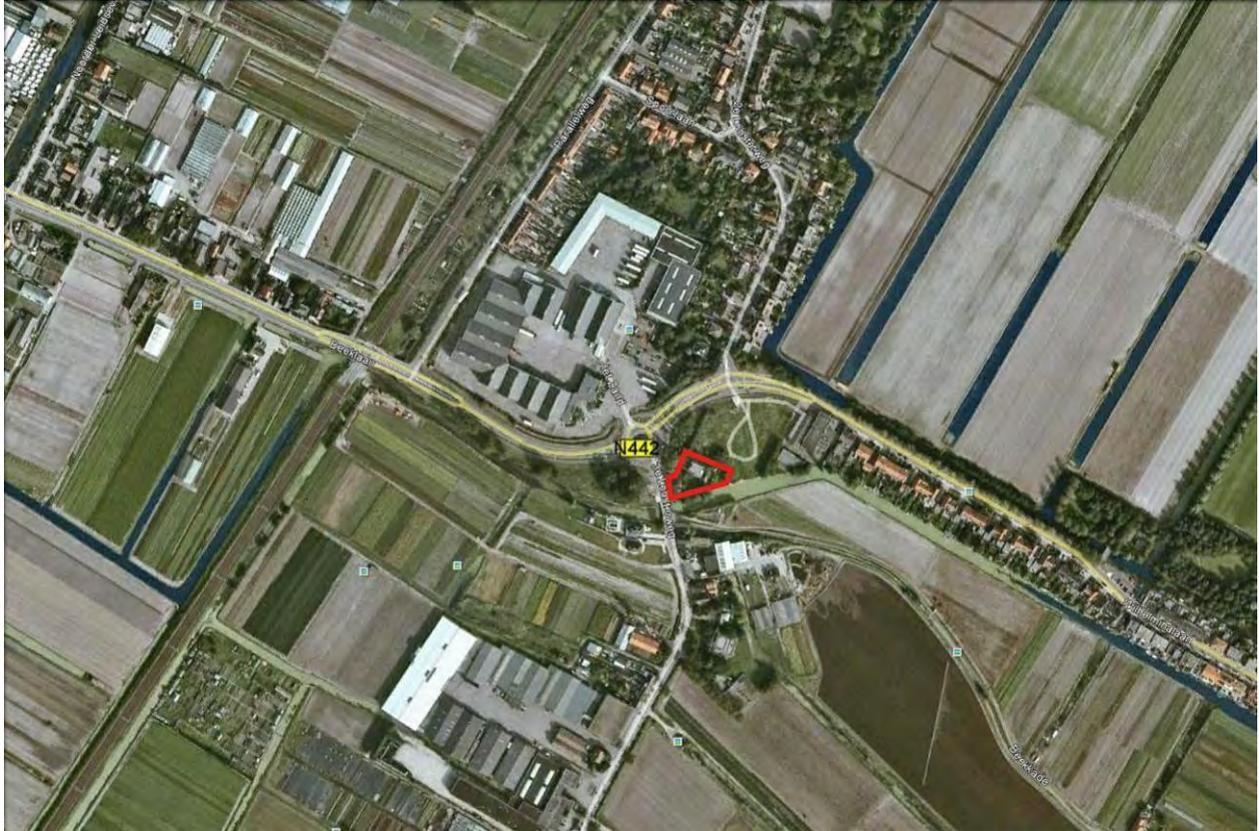

Gemengde struikenrij met laanbomen

7 Aanplant bij Fam. de Graaff

Locatie

3e Loosterweg 3
2182 CV Hillegom

De rode lijn op de luchtfoto geeft de ligging van de locatie aan (Bron: Google Earth).

Aanplant

12 m beukenhaag

Foto's

Voor aanleg

Beukenhaag langs oprit

8 Aanplant bij bloembollenkwekerij H. Weijers

Locatie

Herenweg 302e

2211 VE Noordwijkerhout

De rode lijn op de luchtfoto geeft de ligging van de locatie aan (Bron: Google Earth).

Aanplant

60m beukenhaag, 4 laanbomen en 2 fruitbomen

Foto's

Voor aanleg

Beukenhaag met laanbomen en fruitbomen

Beukenhaag met laanbomen en fruitbomen

9 Aanplant bij bloembollenkwekerij Fa. H. Mens & Zn.

Locatie

Essenlaan 5
2161 CZ Lisse

De rode lijn op de luchtfoto geeft de ligging van de locatie aan (Bron: Google Earth).

Aanplant

66 m beukenhaag en 4 leibomen

Foto's

Voor aanleg

Beukenhaag zijkant woonhuis

Voor aanleg

Beukenhaag langs oprit

10 Aanplant bij bloembollenkwekerij Wed. A. van Haaster en Zonen B.V.

Locatie

Loosterweg Noord 7
2161 AP Lisse

De rode lijn op de luchtfoto geeft de locatie aan van de nieuwe beplanting (Bron: Google Earth).

Aanplant

220 m ligusterhaag

Foto's

Voor aanleg

Ligusterhaag

11 Aanplant bij bloembollenkwekerij Fam. Van der Vlugt

Locatie

Prinsenweg 32
2215 RP Voorhout

De rode lijn op de luchtfoto geeft de locatie aan van de nieuwe beplanting (Bron: Google Earth).

Aanplant

255 m beukenhaag, 6 m rode beukenhaag en 59 m taxushaag

Foto's

Voor aanleg

Taxushaag

Voor aanleg

Beukenhaag

12 Aanplant bij fam. Hoogeveen

Locatie

Herenweg 263

2201 AG Noordwijk

De rode lijn op de luchtfoto geeft de ligging van de locatie aan (Bron: Google Earth).

Aanplant

60 m haag, 3 leibomen, 3 klimplanten en 1 fruitboom

Foto's

Voor aanleg

Ligusterhaag

Klimplanten tegen garagemuur

Lei-lindes langs schuur

13 Aanplant bij Fam. Uittenbogaard

Locatie

Robijnslaan 37

2211 TG Noordwijkerhout

Aanplant

253m gemengde rode en groene beukenhaag

Foto's

Voor aanleg

Gemengde rode en groene beukenhaag

Voor aanleg

Gemengde rode en groene beukenhaag

14 Aanplant bij Fam. van der Meer

Locatie

Randweg 4
2204 AL Noordwijk

De rode lijn op de luchtfoto geeft de locatie aan van de nieuwe beplanting (Bron: Google Earth).

Aanplant

Aanplant 45 m beukenhaag, 8 laanbomen en 150 m² houtsingel

Foto's

Voor aanleg

Houtsingel

Beukenhaag

Beukenhaag langs oprit

15 Aanplant bij bloembollenhandel en – kwekerij C.S. Weijers & Zonen b.v.

Locatie

Leidsestraat 100

2182 TD Hillgeom

Aanplant: Perceel langs Veenenburgerlaan

De rode lijn op de luchtfoto geeft de locatie aan van de nieuwe beplanting (Bron: Google Earth).

Aanplant

291 m beukenhaag

Foto's

Voor aanleg

Beukenhaag langs Veenenburgerlaan

16 Aanplant bij bloembollenhandel en – kwekerij C.S. Weijers & Zonen b.v.

Locatie

Leidsestraat 100

2182 TD Hillgeom

Aanplant: Perceel langs Achterweg-Zuid

De rode lijn op de luchtfoto geeft de locatie aan van de nieuwe beplanting (Bron: Google Earth).

Aanplant

72 m haagbeuk

Foto's

Voor aanleg

Haag van haagbeuk langs Achterweg-Zuid

17 Aanplant bij Fam. P.G.S. Warmerdam

Locatie

Loosterweg 14a

2215 TM Voorhout

Aanplant: Oude Duinweg

De rode lijn op de luchtfoto geeft de locatie aan van de nieuwe beplanting (Bron: Google Earth).

Aanplant

13 m beukenhaag

Foto's

Aanvulling beukenhaag langs Oude Duinweg

18 Aanplant langs perceel van Kwekerij Th. JM Rutgrink

Locatie

Bethlehemlaan 1-A

2181 HM Hillegom

Aanplant: Perceel langs de Heereweg tussen Sassenheim en Lisse

De rode lijn op de luchtfoto geeft de ligging van de locatie aan (Bron: Google Earth).

Aanplant

4 laanbomen

Foto's

Voor aanleg

Zwarte elzen langs Heereweg

Voor aanleg

Zwarte elzen langs Heereweg

19 Aanplant bij boerderij en streekmuseum Veldzicht

Locatie

Herenweg 114
2201AL Noordwijk

De rode lijn op de luchtfoto geeft de ligging van de locatie aan (Bron: Google Earth).

Aanplant

20 m gemengde haag, 8 fruitbomen en 243 m² houtsingel

Foto's

Voor aanleg

Houtsingel langs erf

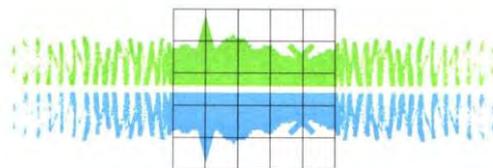

Voor aanleg

Houtsingel langs parkeerplaatsen

Bijlage 3: Persberichten

Landschapsbeheer Zuid-Holland

Geestgrond

PERSBERICHT 24 juli 2008

Gemeenten in de regio steken geld in bomen en hagen Actie “Bollenstreek Mooi Landschap” in uitvoering

BOLLENSTEEK - In de Duin- en Bollenstreek worden de komende anderhalf jaar op allerlei plaatsen hagen, bomen en houtsingels aangeplant. Daardoor wordt het oorspronkelijk cultuurlandschap hersteld en zo wordt de belevingswaarde van de Bollenstreek vergroot.

Voor deze actie is door de Regio Holland Rijnland € 400.000 beschikbaar gesteld uit het fonds voor het Landschapsbeleidsplan Duin- en Bollenstreek. Deze gelden zijn in de afgelopen jaren samengebracht door de gemeenten Hillegom, Katwijk, Lisse, Noordwijk,

Noordwijkerhout en Teylingen (de voormalige SDB-gemeenten). Dit geld is niet volledig benut doordat de aanvraagprocedure te omslachtig was. Het bestuur van Holland Rijnland heeft daarom besloten de resterende gelden actief in te zetten, waardoor de Bollenstreek in korte tijd wordt voorzien van duurzaam en robuust groen. Daarmee blijft ook de oorspronkelijke doelstelling van de fondsen gehandhaafd: "Het versterken van het cultuurlandschap in de Duin- en Bollenstreek door het herstellen en opnieuw aanleggen van karakteristieke streekeigen landschapselementen."

Bollenstreek Mooi Landschap

Landschapsbeheer Zuid-Holland en de Agrarische Natuur- en Landschapsvereniging Geestgrond gaan het project “Bollenstreek Mooi Landschap” samen uitvoeren, in nauw overleg met de gemeenten in de Duin- en Bollenstreek. ANLV Geestgrond besteedt de werkzaamheden uit aan Reijers Landschapsadvies en Praktijkonderzoek Plant en Omgeving (PPO).

Momenteel worden locaties geïnventariseerd die in aanmerking komen voor een groene impuls. Daarbij wordt bijvoorbeeld gedacht aan wegen en lanen in het buitengebied, de entrees van de dorpen en andere zichtlocaties.

Op kleinschalig niveau zullen houtsingels, hagen en erfbeplanting worden geplant bij moderne bloembollenkwekerijen en exportbedrijven, zodat die beter ingepast worden in het landschap en bij een aantal particulieren in het buitengebied. Gegadigden hiervoor kunnen zich aanmelden.

Hagen, houtsingels en laanbeplanting

In totaal zullen 500 laanbomen, 4,4 kilometer hagen, 800 m² bosplantsoen en 400 m² houtsingel worden aangeplant en zullen tien prefab bollenschuren worden aangekleed met groen, zodat ze minder opvallen. Het planten gebeurt in twee fases: de eerste bomen en hagen gaan al in het najaar van 2008 de grond in, de tweede plantronde volgt in het najaar van 2009. Bij de beplanting wordt gekozen voor streekeigen soorten die passen bij in het landschap van de Bollenstreek, zoals zwarte

elzen, essen, eiken, beukenhagen en meidoorns. Doel van de actie “Bollenstreek Mooi Landschap” is het cultuurlandschap van de Duin- en Bollenstreek te versterken, waardoor de landschappelijke kwaliteit toeneemt. Daardoor wordt ook de positieve belevingswaarde van het landschap voor de burger, ondernemer, recreant en toerist vergroot en wordt het woon-, werk- en leefmilieu versterkt.

Regionale aanpak

De gemeenten in de regio en Holland Rijnland zijn enthousiast over de actie, vertelt Hans Horlings, wethouder van Voorschoten, maar ook portefeuillehouder Landschap in Holland Rijnland. “Bij de Greenport Bollenstreek spelen veelal economische aspecten een rol, zoals het instandhouden van de teelt, locaties voor bedrijven en de bereikbaarheid van de streek. Dat is allemaal prima maar het is ook nodig dat het landschap wordt versterkt en verfraaid. De Bollenstreek is van ons allemaal, het is een wereldwijd bekend landschap, dat het juist moet hebben van de mooie vergezichten en de

groene omlijsting. Verbetering van de economie en versterking van het landschap moeten wat dat betreft hand in hand gaan. Het is de afgelopen jaren niet helemaal gelukt om deze doelstelling uit het Landschapsbeleidsplan Duin- en Bollenstreek te realiseren. Gelukkig hebben de gemeenten niet gezegd: geef dat geld dan maar terug, maar staan ze achter deze nieuwe gezamenlijke aanpak, waarmee een kwaliteitsverbetering voor het landschap kan worden bereikt.”

Wie meer informatie wil over de landschapsprojecten kan contact opnemen met Pieter Balkenende, regiocoördinator van Landschapsbeheer Zuid-Holland, tel. 0182 – 683 654 of E-mail: Pieter.Balkenende@zh.landschapsbeheer.nl

Dit bericht is opgesteld door

Marca Bultink Communicatie | Cultuurhistorie
E-mail: marcabultink@planet.nl
Spoorlaan 1 - 2182 CN Hillegom
Tel. 0252-521362

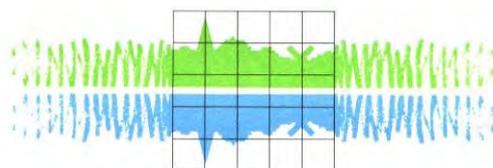
Noot voor de redactie:

Bij de foto's: (Foto Landschapsbeheer Zuid-Holland)

- * Karakteristieke beukenhaag in het bollenlandschap bij Lisse
 - * Hans Horlings, portefeuillehouder Landschap in de regio Holland Rijnland, en regiocoördinator Pieter Balkenende van Landschapsbeheer Zuid-Holland bij een haag van eiken.
- Beide foto's zijn in hoge resolutie op te vragen via Pieter.Balkenende@zh.landschapsbeheer.nl

Nadere informatie de landschapsprojecten is verkrijgbaar bij:

- * Landschapsbeheer Zuid-Holland, Pieter Balkenende, regiocoördinator tel. 0182–683 654 of tel. 06-22.97.79.84 of E-mail: Pieter.Balkenende@zh.landschapsbeheer.nl
- * Reijers Landschapsadvies: Nathalie Reijers: tel. 06-27.51.29.87 of E-mail: nathalie@reijerslandschapsadvies.nl

Landschapsbeheer Zuid-Holland

Geestgrond

PERSBERICHT 31 maart 2009

Helpt bomen en hagen uit actieprogramma al aangelegd Laatste boom 'Bollenstreek Mooi Landschap' geplant

BOLLENSTEEK – Op vrijdag 3 april a.s. wordt voorlopig de laatste boom van dit plantseizoen uit het actieprogramma "Bollenstreek Mooi Landschap" geplant. De heer Hans Horlings, portefeuillehouder Landschap in het Samenwerkingorgaan Holland Rijnland en tevens wethouder van Voorschoten, markeert daarmee het succes van dit regionale aanplantprogramma, waaraan gemeenten én particulieren in de Bollenstreek meedoen.

Afgelopen maanden zijn laanbomen en hagen aangelegd in de gemeenten Teylingen, Lisse en Katwijk en is in Noordwijk zo'n 2000 meter haag aangelegd. De voorlopig laatste boom wordt rond 13.00 uur aangeplant aan de Achterweg-Zuid tussen de Catharijnelaan en Akervoorderlaan te Lisse.

Bollenstreek Mooi Landschap

De actie is vooral onder particulieren en agrariërs een enorm succes. Er zijn door de hele Bollenstreek op 25 erven van agrariërs houtsingels, hagen en andere landschapselementen aangelegd. Moderne bloembollenkwekerijen en exportbedrijven in het buitengebied worden hierdoor beter ingepast in het landschap. Dit onderdeel van het project valt onder Agrarische Natuur- en Landschapsvereniging Geestgrond en wordt uitgevoerd door Reijers Landschapsadvies. Landschapsbeheer Zuid-Holland werkt in samenwerking met de zes Bollenstreekgemeenten aan een kwaliteitsverbetering van het landschap in het buitengebied, op gronden die in bezit zijn van de gemeenten. Op zes zichtlocaties zijn afgelopen weken hagen en houtsingels aangelegd. Voorbeelden zijn de Zuidelijke Randweg in Voorhout waar 75 grote eiken zijn aangeplant. Daarnaast zijn in het Noordwijkse middengebied over een lengte van 2000 meter ligusterhagen aangeplant. Landschapsbeheer Zuid-Holland werkt hiervoor samen met Hoek Hoveniers uit Voorhout. Doel van de actie "Bollenstreek Mooi Landschap" is het karakteristieke cultuurlandschap van de Bollenstreek te herstellen en daarmee de kwaliteit van het landschap zichtbaar te verhogen. Daardoor wordt ook de positieve belevingswaarde van het landschap voor de burger, ondernemer, recreant en toerist vergroot en wordt het woon-, werk- en leefmilieu versterkt.

Fonds van de zes Bollenstreek-gemeenten

Voor deze actie is door de Regio Holland Rijnland € 400.000 beschikbaar gesteld uit het fonds voor het Landschapsbeleidsplan Duin- en Bollenstreek. Deze gelden zijn in de afgelopen jaren samengebracht door de gemeenten Hillegom, Katwijk, Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout en Teylingen (de voormalige SDB-gemeenten). Dit geld is niet volledig benut doordat de aanvraagprocedure te omslachtig was. Het bestuur van Holland Rijnland heeft daarom besloten de resterende gelden actief in te zetten, waardoor de Bollenstreek in korte tijd wordt voorzien van duurzaam en robuust groen. Daarmee blijft ook de oorspronkelijke doelstelling van de fondsen gehandhaafd: "Het versterken van het cultuurlandschap in de Duin- en Bollenstreek door het herstellen en opnieuw aanleggen van karakteristieke streekeigen landschapselementen."

Hagen, houtsingels en laanbeplanting

In totaal zullen 500 laanbomen, 4,4 kilometer hagen, 800 m2 bosplantsoen en 400 m2 houtsingel worden aangeplant en zullen tien prefab bollenschuren worden aangekleed met groen, zodat ze minder opvallen. Het planten gebeurt in twee fases: de eerste bomen en hagen zijn afgelopen najaar en winter de grond in gegaan, de tweede plantronde volgt in het najaar van 2009. Bij de beplanting is gekozen voor streekeigen soorten die passen bij in het landschap van de Bollenstreek, zoals zwarte elzen, essen, eiken, beukenhagen en meidoorns.

Wie meer informatie wil over de landschapsprojecten kan contact opnemen met Pieter Balkenende, regiocoördinator van Landschapsbeheer Zuid-Holland, tel. 0182 – 683 654 of E-mail:

Pieter.Balkenende@zh.landschapsbeheer.nl

Dit bericht is opgesteld door

Marca Bultink Communicatie | Cultuurhistorie

E-mail: marcabultink@planet.nl

Spoorlaan 1 - 2182 CN Hillegom

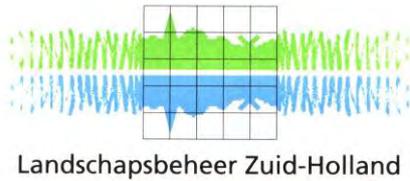
Tel. 0252-521362

Noot voor de redactie:

Nadere informatie de landschapsprojecten is verkrijgbaar bij:

* Landschapsbeheer Zuid-Holland, Pieter Balkenende, regiocoördinator tel. 0182–683 654 of tel. 06-22.97.79.84 of E-mail: Pieter.Balkenende@zh.landschapsbeheer.nl

* Reijers Landschapsadvies: Nathalie Reijers: tel. 06-27.51.29.87 of E-mail: nathalie@reijerslandschapsadvies.nl

PERSBERICHT 5 april 2009

Helft hagen en bomen uit actieprogramma aangeplant 'Bollenstreek Mooi Landschap' maakt de streek groener

BOLLENSTREEK – Op vrijdag 3 april is de laatste boom van dit plantseizoen van “Bollenstreek Mooi Landschap” geplant. De heer Hans Horlings, portefeuillehouder Natuur en Landschap in Regio Holland Rijnland, markeert daarmee het succes van het project om de Duin- en Bollenstreek duurzaam en robuust groener te maken.

Het project, waaraan gemeenten én particulieren in de Bollenstreek meedoen, is een enorm succes. In een jaar tijd zijn door de hele Bollenstreek heen op 25 erven van agrariërs houtsingels, hagen en andere landschapselementen aangelegd. Moderne bloembollenkwekerijen en exportbedrijven in het buitengebied worden hierdoor beter ingepast in het landschap. Aan de Achterweg-Zuid in Lisse bijvoorbeeld zijn leilindes, beukenhagen en fruitbomen aangeplant, die de nieuwe bedrijfshallen van Loonbedrijf P. Romijn en enkele andere agrariërs in het groen zetten. Dit onderdeel van het project valt onder de Agrarische Natuur- en Landschapsvereniging Geestgrond. Reijers Landschapsadvies voert het uit, in samenwerking met Hoveniersbedrijf Frans Jansen, Gruijter Groen en de Mare Groep.

Bollenstreek Mooi Landschap

Landschapsbeheer Zuid-Holland werkt in samenwerking met de zes Bollenstreekgemeenten aan een kwaliteitsverbetering van het landschap in het buitengebied, op gronden die in bezit zijn van de gemeenten. Op zes zichtlocaties zijn afgelopen weken hagen en laanbomen aangelegd in de gemeenten Noordwijk, Teylingen, Lisse en Katwijk. Langs de Zuidelijke Randweg in Voorhout zijn 75 grote zomereiken aangeplant en in het Noordwijkse Middengebied zijn langs de Beeklaan, Duinweg en Northgodreef over een lengte van 2000 meter ligusterhagen geplant. Landschapsbeheer Zuid-Holland werkt hiervoor samen met Hoek Hoveniers uit Voorhout. Doel van “Bollenstreek Mooi Landschap” is het karakteristieke cultuurlandschap van de Bollenstreek te herstellen en daarmee de kwaliteit van het landschap zichtbaar te verhogen. Dit vergroot de positieve belevingswaarde van het landschap voor de burger, ondernemer, recreant en toerist en versterkt het woon-, werk- en leefmilieu.

Fonds van de zes Bollenstreek-gemeenten

De Regio Holland Rijnland heeft € 400.000 beschikbaar gesteld uit het fonds voor de uitvoering van het Landschapsbeleidsplan Duin- en Bollenstreek. De gemeenten Hillegom, Katwijk, Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout en Teylingen hebben deze gelden de afgelopen jaren samengebracht. Het bestuur van Holland Rijnland heeft in 2008 besloten met de Agrarische Natuur- en Landschapsvereniging Geestgrond en Landschapsbeheer Zuid-Holland samen te werken om de doelstelling van de fondsen te realiseren. In totaal zullen 500 laanbomen, 4,4 km hagen, 800 m² bosplantsoen en 400 m² houtsingels worden geplant. Bovendien worden tien prefab schuren met groen omgeven. Het planten gebeurt in twee plantseizoenen: de eerste bomen en hagen zijn afgelopen najaar en winter de grond in gegaan, de tweede plantronde volgt in het najaar van 2009. Bij de beplanting is gekozen voor streekeigen soorten die passen in het landschap van de Bollenstreek, zoals zwarte elzen, essen, eiken, beukenhagen en meidoorns.

“Bollenstreek een stuk groener geworden”

Regio Holland Rijnland-bestuurder Hans Horlings, die op 3 april jl. de laatste boom van dit seizoen plantte aan de Achterweg-Zuid in Lisse, is heel tevreden met het project. "In anderhalf jaar is de Bollenstreek een stuk groener geworden. Het is heel mooi om daarvan na dit eerste plantseizoen al zoveel resultaat te zien. Ik dank iedereen van harte die hieraan meewerkt. Een mooi effect van het project “Bollenstreek Mooi Landschap” is dat particulieren in de streek zelf ook aan de slag gaan met het aanplanten en bijhouden van streekeigen groen.”

Vanwege het succes bekijkt Holland Rijnland met de Agrarische Natuur en Landschapsvereniging Geestgrond en Landschapsbeheer Zuid-Holland of zij de uitvoering de komende twee jaar kunnen voortzetten.

Wie meer informatie wil over de landschapsprojecten kan contact opnemen met Pieter Balkenende, regiocoördinator van Landschapsbeheer Zuid-Holland, tel. 0182 – 683 654 of E-mail:

Pieter.Balkenende@zh.landschapsbeheer.nl

Dit bericht is opgesteld door

Marca Bultink Communicatie | Cultuurhistorie
E-mail: marcabultink@planet.nl
Spoorlaan 1 - 2182 CN Hillegom
Tel. 0252-521362

Bij de foto's:

Hans Horlings, portefeuillehouder Natuur en Landschap in Regio Holland Rijnland, plantte op 3 april jl. aan de Achterweg-Zuid in Lisse de laatste boom van dit plantseizoen in het kader van het project “Bollenstreek Mooi Landschap”. (Foto's Marca Bultink)

Noot voor de redactie:

Nadere informatie de landschapsprojecten is verkrijgbaar bij:

* Landschapsbeheer Zuid-Holland, Pieter Balkenende, regiocoördinator tel. 0182–683 654 of tel. 06-22.97.79.84 of E-mail: Pieter.Balkenende@zh.landschapsbeheer.nl

* Reijers Landschapsadvies: Nathalie Reijers: tel. 06-27.51.29.87 of E-mail: nathalie@reijerslandschapsadvies.nl

Bijlage 4: Informatieflyer

Bollenstreek Mooi Landschap

De Agrarische Natuur- en Landschapsvereniging (ANLV) Geestgrond en Landschapsbeheer Zuid-Holland hebben groen licht gekregen van het Samenwerkingsorgaan Holland Rijnland om 4 projecten uit te voeren die de kwaliteit van het landschap van de Duin- & Bollenstreek gaan verbeteren. Door de kwaliteit van het landschap te versterken wordt de streek attractiever voor burgers, ondernemers, recreanten en toeristen en zal het woon-, werk-, en leefmilieu in de streek worden versterkt.

Om deze kwaliteitsverbetering te realiseren gaan ANLV Geestgrond en Landschapsbeheer Zuid-Holland actief aan de slag om karakteristieke streekeigen landschapselementen aan te leggen. Dit willen zij zowel op grote als op kleine schaal gaan doen. De grote schaal zijn de bomenrijen langs lanen en de entrees bij de belangrijkste toegangswegen van de streek. De kleine kaders omvatten de hagen, houtsingels en erfbeplantingen, die het karakteristieke kleinschalige karakter van de streek benadrukken.

Landschapsbeheer Zuid-Holland richt zich met name op de samenwerking met gemeenten om in het buitengebied en langs wegen beplanting aan te leggen op gronden van gemeenten. ANLV Geestgrond doet de kleinere kaders, dat wil zeggen, de hagen, houtsingels en erfbeplantingen in het landschap bij particulieren en agrariërs en de aankleding van (prefab) bollenschuren.

Het budget voor de uitvoering van de projecten komt uit de slecht lopende regionale fondsen die de afgelopen jaren door de zes gemeenten in de Duin- en Bollenstreek (Hillegom, Katwijk, Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout en Teylingen) in de benen zijn gehouden. De oorspronkelijke doelstelling van de regionale fondsen zal in de 4 nieuwe projecten worden gehandhaafd.

Wanneer komt u in aanmerking om mee te doen:

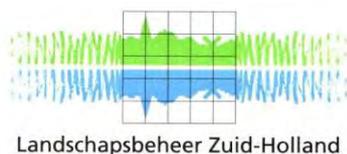
- Als u particulier of agrariër in het buitengebied van de Duin- & Bollenstreek bent.
- Als u streekeigen beplanting in de vorm van hagen, houtsingels en erfbeplanting wilt aanleggen (zie achterzijde).
- Als u uw (prefab) bollenschuur in het groen wilt steken.
- Als u een afspraak met ons maakt, komen wij de huidige situatie en de wensen met u doornemen en vervolgens zullen wij u een voorstel doen voor de aanleg van de beplanting. In sommige gevallen zal de gehele aanplant vergoed kunnen worden, in andere gevallen een deel.

Neem voor meer informatie en/of deelname contact op met:

Reijers Landschapsadvies
Nathalie Reijers
nathalie@reijerslandschapsadvies.nl
06 - 27 51 29 87

Landschapsbeheer Zuid-Holland
Pieter Balkenende
Pieter.balkenende@zh.landschapsbeheer.nl
06 - 22 97 79 84

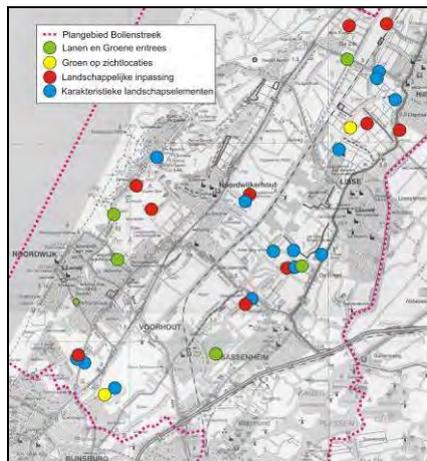
 <p>Meest gebruikelijke soorten solitaire bomen: <i>Zomereik</i>, <i>Zwarte els</i>, <i>Gewone es</i>, <i>Wilg</i>, <i>Hollandse linde</i>, <i>Beuk</i>, <i>Paardenkastanje</i>. Meest gebruikelijke soorten laanbomen: <i>Zomereik</i>, <i>Beuk</i>. Meest gebruikelijke soorten struikbeplanting: <i>Eenstijlige meidoorn</i>, <i>Gewone vlier</i>, <i>Gelderse roos</i>, <i>Vogelkers</i>.</p>	<p><u>Solitaire struik, boom, bomengroep of –laan</u></p> <p>Solitaire bomen of struiken zijn vrijstaand en vallen meestal duidelijk op door hun vorm of afmeting. Ze kunnen bewust als solitair zijn geplant of overblijfsels zijn van een grotere houtopstand (bosje of houtwal). Enkele dichtbij elkaar staande bomen noemt men een boomgroep. De term bomenlaan wordt gebruikt voor een rij bomen, bijvoorbeeld aan de beide zijden van een oprijlaan. Solitaire bomen of struiken, boomgroepen en bomenlanen zijn vaak markante herkenningspunten in het landschap. Ze zijn van belang als broedplaats en uitkijkplaats voor vogels. Voor vleermuizen dienen ze als oriëntatiebaken en vlinders gebruiken solitaire bomen of struiken, boomgroepen en bomenlanen om de weg te vinden.</p>
 <p>Meest gebruikelijke soorten (geschoren) haag: <i>Beuk</i>, <i>Wilde liguster</i>. Overige soorten: <i>Veldesdoorn</i>, <i>Haagbeuk</i>, <i>Eenstijlige meidoorn</i>.</p>	<p><u>Hagen</u></p> <p>Hagen zijn afscheidingen bestaande uit dicht naast elkaar geplante struiken. Ze worden van jongs af aan met regelmatige tussenpozen zowel bovenop als aan de zijkanten in een rechte en strakke vorm geschoren of geknipt. In de Duin- en Bollenstreek stonden in het verleden kilometers hagen, die dienden als afscheiding van de bollenpercelen en als windkering. Vooral beuken- en ligusterhagen horen thuis in dit agrarische cultuurlandschap. Ze zijn karakteristiek voor het landschap en daarnaast hebben ze ook een belangrijke ecologische waarde voor vogels en kleine zoogdieren.</p>
 <p>Meest gebruikelijke soorten: <i>Zwarte els</i>, <i>Eenstijlige meidoorn</i>, <i>Zomereik</i>, <i>Gewone es</i>, <i>Lijsterbes</i>.</p>	<p><u>Houtsingels</u></p> <p>Een houtsingel is een bomenrij met ondergroei van struiken en kruiden. In de Duin- en Bollenstreek stonden in het verleden vele houtsingels, die dienden als terreinafscheiding, als windkering en voor hakhout. De houtsingels zijn karakteristiek voor het landschap van de Duin- en Bollenstreek en daarnaast hebben ze ook een belangrijke ecologische waarde voor vogels en kleine zoogdieren. Ook is een houtsingel heel geschikt om een schuur of loods te camoufleren en beter in het landschap te laten passen.</p>
 <p>Meest gebruikelijke soorten: <i>Wilg</i> Overige soorten: <i>Gewone es</i>, <i>Zwarte els</i>, <i>Populier</i>, <i>Hollandse linde</i>, <i>Haagbeuk</i></p>	<p><u>Knotbomen</u></p> <p>Knotbomen zijn bomen waarvan in de jeugd de spil is ingekort tot een hoogte van 1,5 tot 2,5 m, waarna zich uit de knot nieuwe takken ontwikkeld hebben, die periodiek (eens in de 3 tot 10 jaar) weer teruggezet worden. Ze dienden als windkering en om de slootkant te verstevigen. Het snoeihout werd gebruikt voor hekpaaltjes, gereedschapsstelen, bezems, wiepen voor oeverbeschoeiing of voor de kachel. Knotbomen zijn kenmerkend voor het Nederlandse landschap en bieden broedgelegenheid aan verschillende vogelsoorten.</p>
 <p>Meest gebruikelijke soorten: <i>Winterlinde</i>, <i>Hollandse linde</i>. Overige soorten: <i>Fruit</i>, <i>Gewone es</i>, <i>Paardenkastanje</i>.</p>	<p><u>Leibomen</u></p> <p>Een boom waarvan de takken zich door een combinatie van regelmatig knotten en leiden in één verticaal vlak bevinden. Leibomen op het erf waren er in het verleden in de eerste plaats voor om de zon uit de ramen te weren. Ze staan daarom vaak langs de voorgevel van het woonhuis. Naast schaduw zijn leibomen statig en sierlijk. In het geval van leifruit kunnen regelmatig appels of peren worden geoogst. Leibomen vormen misschien wel de meest karakteristieke beplanting op het erf.</p>
 <p>Peer: <i>Gieser Wildeman</i>, <i>Conference</i>, <i>Clapps Favourite</i>, <i>Triumphe de Vienne</i>. Appel: <i>Cox's orange</i>, <i>Sterappel</i>, <i>Goudreinet</i>, <i>Present van Engeland</i>.</p>	<p><u>Fruitbomen</u></p> <p>Een fruitboomgaard ligt in de buurt van het huis of erf en bestaat uit vruchtbomen zoals peer, appel, pruim en kers. Meestal zijn dit half- en hoogstamfruitbomen. In het verleden kwam fruitteelt in het strandwallengebied niet op grote schaal voor, daarvoor was de bodem te schraal. Wel werd op de erven fruit geteeld voor eigen consumptie. De plaats van de fruitboomgaard op erven in de Bollenstreek was vaak gelegen aan de voorkant van het erf, aan beide kanten van de toegangsweg. Fruitbomen bieden voedsel- en nestgelegenheid voor diverse vogels.</p>

Voor een volledige plantenlijst kunt u contact opnemen met Pieter Balkenende of Nathalie Reijers, contactgegevens zie voorzijde flyer.

Bollenstreek Mooi Landschap

Cultuurlandschap Bollenstreek

Ligging aangeplante locaties

Aanplant laanbomen

Inleiding

Afgelopen jaar is het project 'Bollenstreek Mooi Landschap' van start gegaan. Doel van het project is het karakteristieke cultuurlandschap van de Bollenstreek te herstellen en daarmee de kwaliteit van het landschap zichtbaar te verhogen. Daardoor wordt ook de positieve belevingswaarde van het landschap voor de burger, ondernemer, recreant en toerist vergroot en wordt het woonwerk- en leefmilieu versterkt. Het samenwerkingsorgaan Holland Rijnland heeft Landschapsbeheer Zuid-Holland en Agrarische Natuur- en Landschapsvereniging (ANLV) Geestgrond de opdracht gegeven deze overheidstaak uit te voeren. Landschapsbeheer Zuid-Holland werkt aan het onderdeel 'Robuust Groen'. Hierbij worden op voornamelijk gemeentelijke gronden stevige beplantingen aangebracht langs lanen, entrees van dorpen en bij zichtlocaties op recreatieve plekken. ANLV Geestgrond werkt aan het onderdeel 'Aankleding landschap'. Hierbij worden op voornamelijk agrarische en particuliere gronden hagen, houtsingels en erfbeplantingen aangebracht.

Financiering en looptijd

Het project wordt gefinancierd door het samenwerkingsorgaan Holland Rijnland. Dit gebeurt vanuit de fondsgelden die bijeen zijn gebracht door de zes gemeenten in de Duin- en Bollenstreek (Hillegom, Katwijk, Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout en Teylingen) om de doelstellingen uit het landschapsbeleidsplan te realiseren. Het project loopt nog tot maart 2010, maar de subsidiepot is inmiddels leeg door de vele aanvragen die reeds binnen zijn gekomen voor het plantseizoen 2009-2010. De mensen die zich nu nog aanmelden worden op een wachtlijst geplaatst en met het samenwerkingsorgaan Holland Rijnland wordt gekeken naar extra subsidiemogelijkheden. In dit kader is inmiddels ook een Europese subsidieaanvraag gedaan.

Plantseizoen 2008 - 2009

Om de doelstelling te verwezenlijken hebben Landschapsbeheer Zuid-Holland en Reijers Landschapsadvies (iof ANLV Geestgrond) de afgelopen maanden op zo'n 30 locaties in de Bollenstreek karakteristieke streekeigen landschapselementen aangelegd. Op zowel gemeentelijke, particuliere als agrarische gronden in het buitengebied zijn in het totaal 4750 m hagen, 220 laanbomen, 2550 m² houtsingels, 40 struiken, 30 fruitbomen, 40 knotbomen en 60 leibomen aangeplant.

Wilt u meer informatie of gebruik maken van de actie 'Bollenstreek Mooi Landschap' bel of mail dan.

Pieter Balkenende (06 22977984)
pieter.balkenende@zh.landschapsbeheer.nl
Nathalie Reijers (06 27512987)
Nathalie@Reijerslandschapsadvies.nl

Voor aanplant

Na aanplant

Bollenstreek Mooi Landschap

Lijst van toepasbare plantensoorten in de Duin- & Bollenstreek.

<i>Boomvormers</i>	
<p>Naamlijst van de autochtone boomvormende houtige gewassen volgens het botanisch basisregister 1993 welke toepasbaar zijn bij erfbeplantingen in de Duin- en Bollenstreek. Enkele boomsoorten uit deze lijst komen ook voor in de lijst 'struikvormers', daar zij van nature of door snoei ook een struikachtige vorm kunnen aannemen.</p>	
<i>Latijnse naam</i>	<i>Nederlandse naam</i>
Acer campestre	veldesdoorn
Acer pseudoplatanus	gewone esdoorn
Alnus glutinosa	zwarte els
Alnus incana	grauwe- of witte els
Betula pendula	ruwe berk
Carpinus Betulus	haagbeuk
Crataegus monogyna	eenstijlige meidoorn
Fagus sylvatica	beuk
Fraxinus excelsior	gewone es
Ilex aquifolium	hulst
Malus sylvestris	wilde appel
Pinus sylvestris	grove den
Populus x canescens	grauwe abeel
Populus nigra	zwarte populier
Populus tremula	ratelpopulier
Quercus petraea	wintereik
Quercus robur	zomereik
Salix alba	schietwilg
Sambucus nigra	gewone vlier
Sorbus aucuparia	wilde lijsterbes
Taxus baccata	taxus
Tilia cordata	kleinbladige- of Winterlinde
Tilia platyphyllos	zomerlinde
Tilia x vulgaris/ (Tilia x europaea)	hollandse linde
Ulmus glabra	ruwe iep*
Ulmus Laevis	steeliep
<p><i>in verband met iepenziekte kunnen het beste gekweekte vormen van het geslacht Ulmus worden aangeplant.</i></p> <p>De volgende niet-inheemse boomsoorten komen in de Duin- en Bollenstreek binnen erfbeplantingen ook soms reeds meer dan 100 jaar voor en kunnen om die reden eveneens worden toegepast.</p>	
<i>Latijnse naam</i>	<i>Nederlandse naam</i>
Aesculus hippocastanum	witte paardekastanje
Aesculus x carnea	rode paardekastanje
Castanea sativa	tamme kastanje
Fagus sylvatica 'purpurea'	rode beuk
Fagus sylvatica 'pendula'	treurbeuk (groene of rode)
Juglans regia	walnoot
Platanus x acerifolia	gewone plataan
Tilia tomentosa	zilverlinde
Ulmus spp.	iep

Struikvormers

Naamlijst van de autochtone struikvormende houtige gewassen volgens het botanisch basisregister 1993 welke toepasbaar zijn bij erfbeplantingen in de Duin- en Bollenstreek. attentie; enkele struiksoorten uit deze lijst komen ook voor in de lijst 'boomvormers', daar zij van nature of door snoei ook de vorm van een boom kunnen aannemen.

<i>Latijnse naam</i>	<i>Nederlandse naam</i>
<i>Acer campestre</i>	veldesdoorn, spaanse aak
<i>Amelanchier lamarckii</i>	krenteboompje
<i>Berberis vulgaris</i>	zuurbes
<i>Cornus Mas</i>	gele kornoelje
<i>Cornus Sanguinea</i>	rode kornoelje
<i>Corylus avellana</i>	hazelaar
<i>Crataegus monogyna</i>	eenstijlige meidoorn
<i>Cytisus scoparius</i>	brem
<i>Euonymus europaeus</i>	wilde kardinaalsmuts
<i>Hedera helix</i>	klimop
<i>Hippophae rhamnoides</i>	duindoorn
<i>Ilex aquifolium</i>	hulst
<i>Ligustrum vulgare</i>	wilde liguster
<i>Lonicera periclymenum</i>	wilde kamperfoelie
<i>Mespilus germanica</i>	mispel
<i>Prunus padus</i>	vogelkers
<i>Prunus spinosa</i>	sleedoorn
<i>Rhamnus catharticus</i>	wegedoorn
<i>Rosa canina</i>	hondsroos
<i>Rosa pimpinellifolia</i>	duinroos
<i>Rosa rubiginosa</i>	egelantier
<i>Rubus spp.</i>	braam (soorten)
<i>Salix aurita</i>	geoorde wilg
<i>Salix repens</i>	kruiwilg
<i>Salix triandra</i>	amandelwilg
<i>Sambucus nigra</i>	gewone vlier
<i>Taxus baccata</i>	taxus
<i>Ulex europaeus</i>	gaspeldoorn
<i>Viburnum lantana</i>	wollige sneeuwbal
<i>Viburnum opulus</i>	gelderse roos

Hoogstamfruitbomen

Naamlijst van de soorten hoogstamfruitbomen welke toepasbaar zijn in de Duin- en Bollenstreek. Deze soorten worden aanbevolen voor (vochtige) zandgronden, de rassenkeuze is vergelijkbaar met veengrond. Het staat eigenaren vrij ook andere soorten hoogstamfruitbomen te gebruiken, maar een goed groeiresultaat is dan niet gegarandeerd.

<i>Appels</i>	<i>Peren</i>
Bramley seedling	Beurré de Merode
Dubbele Bellefleur	Conference
Dijkmanszoet	Gieser Wildeman
Glorie van Holland	Juttepeer
Gravesteiner	Kruidenierspeer
Groninger Kroon	Noordhollandsche Suikerpeer
Lemoenappel	IJsbout
Notarisappel	Zwijndrechtse wijnpeer
Franse Kroon of Princese Noble	
Schone van Boskoop of Goudreinet	
Zigeunerin	
Zoete Bloemee	
Zoete Campagner	
Zoete Ermgaarde	
Zoete Kroon	
Zoete Pippeling	
<i>Pruimen</i>	<i>Kersen</i>
Kwets	Koningskers/ Udense Zwarte/ Rode Kers
Monsieur Hatif of Franse wijnpruim	Dubbele meikers
Ontario	Morel
Opal	Udense Spaanse
Reine Claude d' Oullins	Varikse Zwarte
Reine Victoria	

Haagbeplantingen

De meest gebruikte soorten voor haagbeplantingen in de Duin- en Bollenstreek zijn:

<i>Latijnse naam</i>	<i>Nederlandse naam</i>
<i>Fagus sylvatica</i>	Beuk
<i>Ligustrum vulgare</i>	Wilde liguster

Naast bovengenoemde soorten komen ook de volgende soorten in aanmerking voor een (al dan niet gemengde) haag:

<i>Latijnse naam</i>	<i>Nederlandse naam</i>
<i>Acer campestre</i>	veldesdoorn
<i>Alnus glutinosa</i>	zwarte els
<i>Berberis vulgaris</i>	zuurbes
<i>Carpinus Betulus</i>	haagbeuk
<i>Cornus spp.</i>	kornoelje (witte-, gele- of rode)
<i>Crataegus monogyna</i>	eenstijlige meidoorn
<i>Quercus robur</i>	zomereik
<i>Sambucus nigra</i>	gewone vlier
<i>Tilia x vulgaris/ (Tilia x europaea)</i>	hollandse linde

Erfhagen

Voor de aanplant van hagen rondom het erf kunnen in de Duin- en Bollenstreek de volgende houtige gewassen worden toegepast:

<i>Latijnse naam</i>	<i>Nederlandse naam</i>
<i>Acer campestre</i>	veldesdoorn
<i>Alnus glutinosa</i>	zwarte els
<i>Berberis vulgaris</i>	zuurbes
<i>Carpinus Betulus</i>	haagbeuk
<i>Cornus spp.</i>	kornoelje (witte-, gele- of rode)
<i>Crataegus monogyna</i>	eenstijlige meidoorn
<i>Fagus sylvatica</i>	beuk (groene- of rode)
<i>Ilex aquifolium</i>	hulst
<i>Ligustrum vulgare</i>	wilde liguster (inheemse soort)
<i>Ligustrum 'ovatifolium'</i>	liguster (gekweekte vorm)
<i>Quercus robur</i>	zomereik
<i>Sambucus nigra</i>	gewone vlier
<i>Taxus baccata</i>	venijnboom (taxus)
<i>Tilia x vulgaris/ (Tilia x europaea)</i>	hollandse linde

Voor meer informatie neem contact op met:

Reijers Landschapsadvies
Nathalie Reijers
nathalie@reijerslandschapsadvies.nl
06 - 27 51 29 87

Landschapsbeheer Zuid-Holland
Pieter Balkenende
Pieter.balkenende@zh.landschapsbeheer.nl
06 - 22 97 79 84